

64 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/23/079421
Documentnummer: 413545
Datum: Dinsdag 1 oktober 2024/verzonden 2 oktober 2024
Onderwerp: Stand van zaken woonwagens Hofweg/langs de Korte Vliet
Portefeuillehouder: Wethouder Van der Elst
Bijlage(n):

Geachte Raad,

Met deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de laatste stand van zaken rond de realisatie van woonwagenstandplaatsen op het schiereiland aan de Hofweg/langs de Korte Vliet. De context van dit dossier is gewijzigd door recente jurisprudentie. Gegeven Europees, nationaal en regionaal beleid moeten tal van gemeente waaronder Voorschoten meer standplaatsen realiseren. In het licht van deze veranderde context zetten wij belangrijke stappen in dit dossier. Het is goed uw raad daarin actief mee te nemen.

Welke besluiten zijn er tot dusver genomen?

In de raadsvergadering van 28 september 2023 heeft uw raad het besluit genomen om de locatie Hofweg/langs de Korte Vliet aan te wijzen als nieuwe locatie voor het plaatsen van twee woonwagens. Voor de dekking van de kosten die gemoeid zijn met deze woonwagenlocatie is in de kadernota 2024 € 900.000,- ter beschikking gesteld. Het raadsbesluit ziet dus op de realisatie van twee standplaatsen en de plaatsing van twee huurwoonwagens.

In de raadsvergadering van 4 juli 2024 heeft uw raad het bestemmingsplan Segaar-Arsenaal unaniem vastgesteld. Daarmee is de huidige woonwagenstandplaats aan de Leidseweg 514 formeel weg bestemd. Voor de nieuwe woonwagenlocatie (bestemming en realisatie) op het schiereiland aan de Hofweg/langs de Korte Vliet is nog geen omgevingsvergunning verleend.

Achtergrond woonwagenbeleid

Er is een tijd geweest dat er een 'uitsterfbeleid' gold voor woonwagens. Was een woonwagen annex standplaats niet meer nodig voor iemand, dan kwam er geen nieuwe terug en werd deze opgeheven. Ook in Voorschoten was dat het geval. In 2016 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld dat de eigen cultuur van woonwagenbewoners moet worden gerespecteerd. Dit betekent dat overheden verplicht zijn om die levensstijl te mogelijk te maken. Daarom zijn gemeenten verplicht om voor voldoende standplaatsen naar geïnventariseerde

behoefte te zorgen. Zo kunnen woonwagengewoners leven volgens hun culturele identiteit. Daaronder valt 'het wonen in een woonwagen' en 'het wonen in familieverband'.

Het ministerie van BZK heeft een beleidskader gemaakt in 2018: 'Gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid'. Vervolgens kwam de VNG in 2021 met de [Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid](#).

Net als andere gemeenten heeft Voorschoten niet alleen een taakstelling, maar ook een verplichting om het aantal standplaatsen van woonwagens te laten groeien conform de geïnventariseerde behoefte.

Nieuwe jurisprudentie

Zeer recente jurisprudentie geeft duidelijk aan waar wij als gemeente formeel aan gehouden zijn. Op 29 mei 2024 heeft de rechtbank van Den Haag een uitspraak gedaan die het belang van het behoeftebeginsel bij huisvesting van woonwagengewoners en het wonen in familieverband opnieuw bevestigt. De uitspraak komt erop neer dat gemeenten, binnen een reële termijn, voldoende standplaatsen moeten realiseren op basis van de vraag naar woonwagenstandplaatsen. Woonwagengewoners moeten zich dan wel als zoekende hebben geregistreerd. Voor jonge woonwagengewoners geldt dat zij een reëel perspectief moeten hebben op een standplaats, vergelijkbaar met iemand die een sociale huurwoning zoekt.

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor een standplaats in Voorschoten gelden voorwaarden. Zo geldt het zogeheten afstammingsbeginsel: de ouders en grootouders van de toekomstige bewoners moeten in een woonwagen wonen of hebben gewoond. Ook moet er een band met Voorschoten worden aangetoond. Binnen het gezin van onze huurder zijn drie kinderen die aan de voorwaarden voldoen en sinds oktober 2018 geregistreerd staan voor een eigen standplaats.

Wat betekent dit voor de locatie Hofweg/langs de Korte Vliet?

De gemeenteraad heeft in september 2023 een besluit genomen over de locatie en het aantal standplaatsen. Op basis van de uitspraak van het Europees Hof, het beleid van het ministerie van BZK én vernieuwde inzichten op grond van bovengenoemde uitspraak van de rechtbank, moeten wij meer standplaatsen realiseren dan de raad in 2023 heeft besloten.

Op basis van de geïnventariseerde behoefte, lees: de registraties van de kinderen van de huidige huurder van Leidseweg 514, het afstammingsbeginsel van woonwagengewoners en het wonen in familieverband maken drie kinderen binnen redelijke termijn formeel aanspraak op een standplaats. Om deze woonwagengewoners een reëel perspectief te kunnen bieden zijn binnen afzienbare termijn zijn vier standplaatsen nodig. In lijn met het besluit van de raad van september 2023 is de Hofweg/langs de Korte Vliet de enige locatie waar dat redelijkerwijs mogelijk is.

Wat hebben wij gedaan?

Mede op basis van de uitspraak van de rechtbank Den Haag en de in kaart gebrachte behoefte aan standplaatsen in Voorschoten, hebben wij een plan ontwikkeld voor vier standplaatsen aan de Hofweg/langs de Korte Vliet. Met vier standplaatsen voldoen wij aan onze wettelijke verplichting en bieden wij de huurder van de woonwagen aan de Leidseweg een reëel alternatief voor het vrijmaken van de locatie aan de Leidseweg.

Vanuit de vernieuwde inzichten hebben wij meerdere gesprekken gevoerd met de huurder van de huidige woonwagen en haar advocaat. De gemeente wil de woonwagen verwijderen ten behoeve van Segaar-Arsenaal. Gelijktijdig kunnen we juridisch gedwongen worden meer standplaatsen te realiseren. Op basis van wat wij formeel geacht worden te doen en de gesprekken met de huurder, hebben wij de huurder een voorstel gedaan: vier standplaatsen met nu twee woonwagens en nog twee woonwagens binnen twee jaar.

Uw raad heeft door tussenkomst van de medebewoner van de huidige woonwagen onbedoeld informatie gekregen die nog geen status had. De portefeuillehouder heeft u hierover per mail geïnformeerd. Wij kunnen inmiddels melden dat wij overeenstemming hebben bereikt met de huurder over de vaststellingsovereenkomst, onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad. Daarmee kan de weg vrijkomen voor de herontwikkeling van Segaar-Arsenaal. In het verlengde hiervan hebben wij de medebewoner op 26 september 2024 uitgenodigd voor een gesprek om enerzijds goed naar hem te luisteren, maar vooral ook duidelijkheid naar hem te scheppen. Gezien alle communicatie van zijn kant, die ook uw raad bereikt, willen wij benadrukken dat de medebewoner van de woonwagen zelf heeft afgezien van een gesprek met ons.

Op de locatie Hofweg/langs de Korte Vliet ligt momenteel nog geen woonbestemming dan wel een bestemming die het wonen in woonwagens mogelijk maakt. Om de standplaatsen en de woonwagens te kunnen realiseren respectievelijk te plaatsen zal een vergunning moeten worden verleend via een zogeheten buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa). De ruimtelijke onderbouwing en de vergunningaanvraag worden momenteel voorbereid, uitgaande van de gewijzigde context.

Met de inzichten van nu verwachten wij dat de aanschaf van twee woonwagens en de realisatie van vier standplaatsen past binnen het door de raad vrijgemaakte budget. De aanpassing van de ontsluiting op de Voorschoterweg is nog in onderzoek. Voor twee extra woonwagens binnen een termijn van twee jaar hebben wij vooralsnog geen budget. Een kanttekening hierbij is dat wij een samenwerkingsovereenkomst met de corporatie(s) willen aangaan waarbij de woonwagens en standplaatsen worden overgedragen aan de corporatie(s). Met deze overdracht van de woonwagens naar de corporatie(s) verwachten wij een locatie met vier woonwagens uiteindelijk wel binnen het vrijgemaakte budget te kunnen realiseren. Mocht de overeenkomst met de

corporatie(s) tot gevolg hebben dat wij de twee extra woonwagens moet voorfinancieren, dan komen wij nog bij uw raad terug.

Raadsvoorstel

Wij komen bij u terug met een raadsvoorstel gericht op een uitbreiding met de woonwagenlocatie van twee naar vier standplaatsen en vier woonwagens. Met dit voorstel willen wij u meer gedetailleerd informeren over de context van onze verplichtingen.

Tot slot zullen wij uw raad betrekken in de ruimtelijke keuzes die gemaakt moeten worden om de woonwagenlocatie feitelijk vergund en gerealiseerd te krijgen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.